

EUROPESE COMMISSIE
DIRECTORAAT-GENERAAL VERTALING
DIRECTORAAT B – Taalafdeling Nederlands

juni 2011

BEKNOPTTE STIJLGIDS VOOR HET NEDERLANDS

Ter aanvulling van de interinstitutionele schrijfwijzer

Deze gids is een aangepaste versie van de beknopte stijlgids die intern is gepubliceerd in maart 2011. De belangrijkste aanpassing betreft het weglaten van links die voor externe gebruikers niet toegankelijk zijn.

Inleiding

Deze gids is een verzameling van taaltips, opmerkingen van de juristen-reviseurs en andere aanwijzingen. Het is de bedoeling dat hij regelmatig wordt bijgewerkt en aangevuld. Opmerkingen van collega's zijn dan ook zeer welkom.

Bedenk bij het raadplegen van deze gids dat hij in de eerste plaats is geschreven voor EU-teksten en dat een aantal aanwijzingen vooral gelden voor wetgeving.

Gezien de grote variatie aan onderwerpen laten de aanwijzingen zich moeilijk overzichtelijk groeperen. Daarom is achteraan een uitgebreid trefwoordenregister opgenomen.

Veel standaardformuleringen, modellen van veel voorkomende artikelen en uitgebreide toelichtingen zijn te vinden in de modellen van de Raad. De modellen van de Raad waarnaar hier wordt verwezen, betreffen de versie 2010. Nog niet alle onderwerpen die in die versie worden behandeld, zijn afgerond. Deze gids zal waar nodig worden aangepast aan verdere bijwerkingen van de modellen van de Raad. In de bijlagen zijn diverse modelteksten opgenomen. Helaas valt niet uit te sluiten dat sommige daarvan nog weer worden gewijzigd.

Ook komen veel onderwerpen ter sprake in de interinstitutionele schrijfwijzer (<http://publications.europa.eu/code/nl/nl-000100.htm>). Omdat de huidige versie van de schrijfwijzer in de loop van dit jaar wordt vervangen, zijn verwijzingen naar specifieke onderdelen van de schrijfwijzer achterwege gelaten.

Veel van deze aanwijzingen zijn gebaseerd op opmerkingen en bijdragen van collega's en met name de juristen-reviseurs. Ondergetekende is de betrokken collega's dankbaar voor hun waardevolle bijdrage.

Dik Huizing

Opmerking

In het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) wordt voor besluiten, verordeningen en richtlijnen de verzamelnaam "wetgevingshandelingen" (*legislative act, acte législatif*), vaak kortweg "handelingen" genoemd, gebruikt. Sinds de inwerkingtreding van het VWEU is dat de gangbare term.

Algemeen

1. Houd je zo veel mogelijk aan **gemeenschappelijke regels en modellen**, met name de Gemeenschappelijke praktische handleiding (GPH) (<http://eur->

lex.europa.eu/nl/techleg/index.htm), de interinstitutionele schrijfwijzer (IS) (<http://publications.europa.eu/code/nl/nl-000100.htm>) en de modellen van de Raad (de "Modellen voor de handelingen van de Raad van de Europese Unie"/"Manual of Precedents for acts established within the Council of the European Union"). Inmiddels is een nieuwe versie van de IS nagenoeg gereed. Die zal in de loop van 2011 online worden gezet. Voor de juiste formulering van een aantal standaardzinnen in wetgevingshandelingen worden de zogeheten LegisWrite-modellen gebruikt. Als die niet bij een vertaalopdracht worden meegeleverd, kan het nuttig zijn daarnaar te informeren.

2. Gebruik **vaste formules** (voor zover van toepassing); enkele voorbeelden zijn te vinden in bijlage 1, een vollediger overzicht in de GPH en de modellen van de Raad.
3. Gebruik, zeker binnen dezelfde handeling, maar ook ten opzichte van reeds geldende wetgeving, **voor dezelfde begrippen dezelfde termen** (GPH hst. 6).
4. **Splits bij de vertaling van wetgeving lange zinnen niet** (gebruik eventueel een puntkomma) en **voeg korte zinnen niet samen**.
5. **Vermijd** overdreven gebruik van **politiek jargon, modewoorden en Latijnse uitdrukkingen** (echter de GPH geeft juncto, de modellen van de Raad zowel juncto als in samenhang met) (GPH 5.2.4).
6. Gebruik het **register** dat bij wetgeving past (bijv. zij, wij i.p.v. ze, we).
7. **Verifieer titels van wetgeving**; vertrouw niet blindelings op vertaalgeheugens. Bij herziene wetgeving komt het voor dat de titel in de loop van de tijd is gewijzigd. Gebruik daarom de **geconsolideerde versie**.
8. Woorden in citaten die nog in **oude spelling** zijn geschreven, worden behandeld als **tikfouten**, d.w.z. wij zetten er de goede spelling voor in de plaats. Deze regel volgen wij ook als wij een tekst van een andere instelling citeren waarin een andere conventie wordt gevolgd voor hoofdletters (bijv. verordening gevolgd door een nummer wordt klein geschreven bij het Hof). Ook als het om een **evidente taalfout** gaat en de betekenis niet wordt gewijzigd, corrigeren we die zelf (bijv. art. 56 VWEU: "... lidstaat ... dat ..." gebaseerd op art. 49 VEG "...land ... dat ..."; dus wij citeren "lidstaat ... die ..."). Zo is in het VWEU op een aantal plaatsen sprake van vice-voorzitters en vice-presidenten. Woorden met vice worden echter aaneen geschreven, tenzij er redenen zijn om dat niet te doen. In onze vertalingen hebben we het dus, ook als het om de personen uit het VWEU gaat, over vicevoorzitter en vicepresident.
9. Voor **spellingkwesties**, zoals het **al dan niet aaneenschrijven** van woorden, volgen wij het **Groene Boekje** (<http://woordenlijst.org/>). Een aantal voorbeelden staan in de IS. Taalunieversum geeft onder taaladvies o.a. antwoord op vragen over dit onderwerp (bijv. <http://taaladvies.net/taal/advies/vraag/876/> en Woordgroep of samenstelling? (Leidraad 6.8) (<http://woordenlijst.org/leidraad/6/8/>)). NB: Over de keuze tussen "schadeveroorzakende dumping" en "schade veroorzakende dumping" is advies gevraagd aan "Taaladvies" (<http://taaladvies.net/>) van het Taalunieversum. In een uitgebreid gemotiveerd antwoord wordt geconcludeerd dat dergelijke gevallen (al dan niet aaneen) per geval moeten worden bekeken. In dit geval zijn vooral argumenten aan te dragen voor **schade veroorzakende**, daarom gebruiken wij voortaan die oplossing.

- 10. Letterwoorden en initiaalwoorden** (gewijzigd t.o.v. de vorige versie): In de nieuwe versie van de IS staan de volgende regels:
 (Initiaalwoorden worden letter per letter uitgesproken. Letterwoorden en verkortingen worden als een gewoon woord uitgesproken.)
Soortnamen: naarmate afkortingen ingeburgerd raken, verdwijnen de hoofdletters.
 bnp, btw, aids, hiv, airco, mkb, kmo's
Eigennamen:
 - **initiaalwoorden** worden **volledig met hoofdletters** geschreven;
 - **letterwoorden en verkortingen tot en met vier letters** worden **volledig met hoofdletters** geschreven; **vanaf vijf letters** schrijven we **alleen de beginletter groot**.
- 11. Samenstellingen met letterwoorden** worden met een **koppelteken** geschreven. Zie Groene Boekje, regel 6.H, en de IS.
- 12. Naamvals vormen:** een overzicht van oude naamvals vormen is o.a. te vinden op de website van Taalunieversum (<http://taaladvies.net/taal/advies/tekst/77>) en de IS.
- 13.** Wanneer het gaat om handelingen in een recent verleden of handelingen die nog steeds actuele gevolgen hebben, verdient het vaak aanbeveling in het Nederlands de **voltooid tegenwoordige tijd** te gebruiken in plaats van de onvoltooid verleden tijd.
- 14. Wiskundige symbolen** niet zelf creëren (bijv. ± maken door eerst een plus te tikken en die te onderstrepen ±), maar invoegen met insert symbol of met een Alt-combinatie.
 Enkele Alt-combinaties: ± Alt241, ≤ Alt8804, ≥ Alt8805, × Alt0215.
 NB: er zijn drie soorten strepen:
 "-" = koppelteken op het toetsenbord
 "—" = minteken (Unicode 2212)
 "—" = gedachtestreep (Alt0151) (wordt bij het drukken ook gebruikt voor opsommingen).

Specifieke kwesties

1. Er is verschil tussen **kennisgeving** (*notification* – toezending aan de lidstaten) en **bekendmaking** (*publication* – in het PB).
2. **Aanbevelingen, besluiten, verordeningen en richtlijnen** (ook uitvoerings- en gedelegeerde besluiten enz.) worden **vastgesteld**. De aannemingsformule luidt dan "HEEFT (HEBBEN) HET VOLGENDE BESLUIT (DE VOLGENDE RICHTLIJN) (DE VOLGENDE VERORDENING) (...) VASTGESTELD:"
 Dit geldt echter niet voor **interne besluiten (en interne uitvoerings- en gedelegeerde besluiten) van de Commissie** (de LegisWrite-modellen 30, 31, 34, 35). Die hebben als kenmerk dat er geen adressaten zijn. De formule luidt "BESLUIT:". Omdat het ook voor de opdrachtgevers niet altijd duidelijk is welke formule moet worden gebruikt, volgen wij het origineel ("HAS DECIDED AS FOLLOWS:" = "BESLUIT:", "HAS ADOPTED THIS DECISION:" = HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:").
3. **Wijzigen** (*amend*) is niet hetzelfde als **aanpassen** (*adapt*).

4. De uitdrukking **laatstelijk gewijzigd bij** is officieel afgeschaft, maar als in het origineel het equivalent staat, volgen wij het origineel ("zoals laatstelijk gewijzigd bij" alleen als die specifieke versie bedoeld wordt).
5. *Period* niet automatisch vertalen met periode maar in veel gevallen liever met **termijn** (hetzelfde voor *time limit*).
6. *Legal basis/base juridique*: **rechtsgrondslag** (i.p.v. rechtsgrond) (GPH 9.3 e.v.).
7. *National/ressortissant*: **onderdaan**, niet ingezetene.
8. *With ... citizenship/ de citoyenneté ...*: **die ... staatsburger zijn**.
9. **Het bepaalde in/de bepalingen van** kan doorgaans worden weggelaten.
10. *Subject matter/objet*: **onderwerp** of **voorwerp** (niet doel) (GPH 13.1 en 13.2).
11. *Scope*: **toepassingsgebied** (ook werkingssfeer wordt nog wel gebruikt; wordt verwezen naar een handeling X waarin een werkingssfeer is omschreven i.p.v. een toepassingsgebied, dan hebben wij het ook over "... de werkingssfeer van handeling X...") (GPH 13.1 en 13.2).
12. Voor **wijzigingshandelingen** zie GPH hst. 18 en 19 en de modellen van de Raad.
13. Gebruik **comitéprocedure** i.p.v. comitologie. Sinds 1 maart 2011 geldt voor de procedures Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren. De verordening kent twee procedures: de raadplegingsprocedure (artikel 4) en de onderzoeksprocedure (artikel 5).
14. **Bevoegdheidsdelegatie**: de artikelen waarbij de Commissie de bevoegdheid wordt verleend gedelegeerde handelingen vast te stellen en de voorwaarden worden vastgesteld waaronder die bevoegdheid is verleend, zijn in interinstitutionele samenwerking in het Nederlands vertaald. De vertaling is opgenomen in Bijlage 4.
15. Gebruik **evenredigheidsbeginsel** i.p.v. proportionaliteitsbeginsel.
16. De oude **medebeslissingsprocedure** (ook wel codecisieprocedure) heet voortaan **"gewone wetgevingsprocedure"** (artikel 294 VWEU).
17. De uitdrukking **"Gelet op"** als vertaling van "Having regard" of "vu" is komen te vervallen. **Voortaan schrijven we alleen nog maar "gezien"** voor zowel de rechtsgrondslag als de procedurehandelingen.
18. I.p.v. relevante regelgeving e.d. liever **toepasselijke, desbetreffende** of **betrokken** regelgeving.
19. *Should (doit/devrait)* in overwegingen **moeten** (zeker bij de Raad) of **dienen te** i.p.v. zouden moeten. In niet-bindende handelingen (zoals aanbevelingen en resoluties)

daarentegen dienen alle werkwoordsvormen die een moeten uitdrukken te worden geweerd en is "zouden moeten" op zijn plaats (GPH 2.3.2 en 2.3.3).

20. *Shall* in dispositief vertalen door **onvoltooid tegenwoordige tijd** van het toepasselijke werkwoord (GPH 2.3.2 en 2.3.3).
21. "Bedoeld/genoemd in artikel": **genoemd** kan worden gebruikt als dat waarnaar wordt verwezen inderdaad expliciet op de aangewezen plaats te vinden is, **bedoeld** kan ook worden gebruikt als dat waarnaar wordt verwezen op de aangewezen plaats alleen wordt omschreven. Wanneer naar de comitéprocedure wordt verwezen, dient altijd "de in artikel X, lid 2, **bedoelde** procedure" te worden gebruikt.
22. "*En application de*" niet vertalen met "in toepassing van" (geen algemeen Nederlands). Mogelijke vertalingen zijn overeenkomstig, krachtens en ingevolge. Krachtens/ingevolge/overeenkomstig: i.h.a. verwijst **overeenkomstig** meer naar de procedure die moet worden gevolgd, terwijl **krachtens** of **ingevolge** aangeeft dat op grond van de genoemde bepaling actie is ondernomen.
23. Liever **bijlage bij** dan bijlage van.
24. Als zowel het meervoud met -(e)n als dat met -s bestaat, heeft in wetgeving het **meervoud met -(e)n** de voorkeur. (Volg in een wijzigingshandeling de vorm die elders reeds in de te wijzigen handeling voorkomt.)
25. In wetgeving liever **daarmee** of **aldus** dan zodoende.
26. *To claim* (mededingingsbesluiten) kan het best worden vertaald met **stellen**, **aanvoeren** of eventueel **verklaren** of zelfs **zeggen**. Vermijd "beweren" in juridische teksten. "Beweren" kan impliceren dat de stelling al bij voorbaat in twijfel wordt getrokken.
27. *Allegedly*: wanneer de verklaringen of aantijgingen van anderen worden besproken, heeft het Nederlands de mogelijkheid **zou** te gebruiken; niet vertalen met beweerdelijk, naar verluidt, zagezegd of zogenaamd.
28. Voor de **onderverdeling van handelingen** zie GHP 15.4. Bedenk dat een opsomming van definities doorgaans onderdeel is van een alinea met een inleidende zin "Voor de toepassing van ... wordt verstaan onder:" In dergelijke gevallen gebruiken wij "punt" i.p.v. "lid".
29. De **inwerkingtreding, vankrachtwording en toepassing** van handelingen is geregeld in artikel 297 VWEU (zie bijlage 2 bij dit document en de modellen van de Raad).
30. Voor tijdvakken voor de geldigheid van handelingen zie GPH 20.19 en 20.20. NB Altijd **tot en met** wanneer gevolgd door een datum.
31. *Detailed rules for the implementation/application (modalités d'application / d'exécution)*: **uitvoeringsbepalingen** of **bepalingen ter uitvoering**. *Detailed rules* zonder meer kan worden vertaald met **nadere regels/voorschriften**. Bestaande wetgeving of documenten waarin een andere vertaling is gebruikt, worden uiteraard letterlijk geciteerd.

32. Voor "(referred to hereafter as "...")", "(hereinafter referred to as "...)", "("...)", "(hereafter referred to as "...)", "(hereinafter "...)", "(hereinafter called "...)" / "ci-après dénommé" enz. gelden de volgende afspraken:
- uit de mogelijke vertalingen hebben wij gekozen voor "**hierna ... genoemd**";
 - volg in principe de uitgangstekst wat het gebruik van haakjes, aanhalingstekens en het gebruik van "hierna ... genoemd" betreft;
 - wanneer de uitgangstekst niet zoiets als "hierna ... genoemd" gebruikt, is er meestal geen reden dat in het Nederlands wel te doen;
 - wanneer de uitgangstekst iets gebruikt wat lijkt op "hierna ...[genoemd]", gebruik dan altijd "hierna ... genoemd";
 - in artikelen verdient het de voorkeur "..., hierna ... genoemd, ..." tussen komma's te gebruiken, tenzij de zin lang is en al veel bijzinnen heeft: in dat geval is het duidelijker toch "... (hierna ... genoemd) ..." tussen haakjes te gebruiken;
 - bij de toepassing van deze afspraken gaan wij pragmatisch te werk.
33. **Rubricering van documenten:** voor vertrouwelijke documenten gelden de volgende geheimhoudingsgraden (Besluit 2001/844/EG, EGKS, Euratom):
(in alle taalversies te gebruiken, steeds in hoofdletters)
RESTREINT UE,
CONFIDENTIEL UE,
SECRET UE,
EU TOP SECRET
 (de rubricering "EU TOP SECRET" bij besluit van het Secretariaat-generaal in het Engels)
 Als in een lopende tekst naar de rubriceringen worden verwezen, gebruiken wij in onze vertaling de officiële rubricering zoals hierboven beschreven (met eventueel tussen haakjes de Nederlandse vertaling "BEPERKTE VERSPREIDING", "VERTROUWELIJK", "GEHEIM" resp. "ZEER GEHEIM").
34. Het woord **definitief** achter de **nummers van COM-documenten** wordt op de documenten zelf en in verwijzingen naar deze documenten voluit geschreven.
35. Europese **pensioenwetgeving:**
<i>vested (pension) rights</i>	definitieve (pensioen)rechten	(IATE nr. 905027)
<i>acquired (pension) rights</i>	verworven (pensioen)rechten	
<i>accrued (pension) rights</i>	opgebouwde (pensioen)rechten	(IATE nr. 930217)
- NB: Deze termen komen uit: Gewijzigd voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende minimumvereisten voor de vergroting van de mobiliteit van werknemers door verbetering van de verwerving en het behoud van aanvullende pensioenrechten, art. 3.d. (http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CelexNumDoc&numdoc=52007PC0603&lg=NL)
36. **EU/Unie:** in wetsteksten gebruiken wij Unie in plaats van EU (zoals wij eerder ook niet van EG spraken maar van Gemeenschap. Ook in de verdragen wordt gesproken van "Unie" en in nationale wetgeving spreekt men van "het Rijk", "het Koninkrijk" of "la République". Als de originelen inconsequent zijn in het gebruik van "EU" en "Union" is er geen reden om in NL hypercorrect te zijn. Als het geen wettekst is, kunnen wij EU wel gebruiken, bijv. voor de "(algemene) begroting van de Europese

Unie": **EU-begroting**. Een andere oplossing is het bijvoeglijke naamwoord "uniaal" (Van Dale: de unie betreffend of aangaand) dat met name handig is in combinaties met regionaal, nationaal en mondiaal.

37. Indien bestaande wetgeving wordt gewijzigd of indien aanvullende bepalingen worden vastgesteld in een context waarin bijvoorbeeld "Community vessel"/"vaartuig van de Gemeenschap" of "Community register"/"communautair register" als (gedefinieerde) term voorkomt, blijft die combinatie met "Community" bestaan zolang het begrip of de basishandeling niet formeel is vervangen. Dit geldt uiteraard voor alle begrippen en uitdrukkingen die rechtstreeks uit bestaande wetgeving worden geciteerd. **Volg op dit punt de uitgangstekst.**
38. In het Verdrag van Lissabon is de **hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid** ingevoerd (voorheen "hoge vertegenwoordiger voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid"). De korte benaming is: **hoge vertegenwoordiger** (IATE nr. 2242409).
39. Handelend volgens de procedure van ... : de oude formulering is vervangen door:
*Acting in accordance with the ordinary legislative procedure, statuant conformément à la procédure législative ordinaire: **Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure*** (art. 294 VWEU). *Acting in accordance with a special legislative procedure, statuant conformément à une procédure législative spéciale: **Handelend volgens een bijzondere wetgevingsprocedure*** (art. 297 VWEU).
40. *Life long learning* (ook "*lifelong learning*"): **een leven lang leren** (niet "levenslang leren") (IATE nr. 925719).
In dezelfde context: *equity*: **kansengelijkheid** (niet "rechtvaardigheid") (IATE nr. 2205277); antoniem **kansenongelijkheid** (IATE nr. 2233082).
41. *Citizens'/citizen's summary*: **publiekssamenvatting** (IATE nr. 2232708); *executive summary*: **samenvatting** (IATE nr. 3221001).
42. *Safety/security*
kernenergie:
nuclear safety: **nucleaire veiligheid** (IATE nr. 822369)
nuclear security: **nucleaire beveiliging** (IATE nr. 879628)
(zie ook IAEA: <http://www-ns.iaea.org/standards/concepts-terms.htm> en ABC van kernenergie http://www.nrg.eu/public/abc/abc_boek.html).
luchtvaart:
air safety/aviation safety: **veiligheid van de luchtvaart/luchtvaartveiligheid** (IATE 786488)
aviation security: **beveiliging van de luchtvaart/luchtvaartbeveiliging** (IATE 925562)
voeding:
food safety: **voedselveiligheid** (IATE 869624)
food security: **voedselzekerheid** (IATE 782483)
43. *Conformity*: **conformiteit** i.p.v. overeenstemming, tenzij wordt verwezen naar wetgeving waarin overeenstemming wordt gebruikt; zie Besluit nr. 768/2008/EG (en Verordening (EG) nr. 765/2008. De verordening en het besluit bevatten een aantal nuttige definities die zijn opgenomen in bijlage 3.

44. **Voetnoten eindigen altijd met een punt**, echter niet als aan het eind van de voetnoot een **internetadres** staat.
45. *Codification*: **codificatie** houdt in dat er zónder een substantiële wijziging een nieuwe wetstekst wordt goedgekeurd, waarin de oorspronkelijke basistekst en de daaropvolgende wijzigingen zijn opgenomen. De nieuwe wetstekst vervangt de oude, die daarmee komt te vervallen (IATE nr. 838265).
Refonte, recasting: **herschikking** bestaat in de aanneming van een nieuwe handeling, waarbij de materiële wijzigingen van een vorige handeling en de ongewijzigde bepalingen van die handeling in één enkele tekst worden samengebracht. De vorige handeling wordt door de nieuwe handeling vervangen en ingetrokken (IATE nr. 788076).
Consolidation: **consolidatie** houdt in dat de geldende bepalingen van een bepaalde wet die over de oorspronkelijke wetstekst en in de daaropvolgende wijzigingen zijn verspreid, in één tekst worden ondergebracht. De nieuwe tekst heeft, in tegenstelling tot het resultaat van een codificatie, niet de status van wetstekst (IATE nr. 754347).
46. Het **Hof van Justitie van de Europese Unie** is krachtens art 19, lid 1, VEU belast met de eerbiediging van het recht bij de uitlegging en toepassing van de Verdragen (IATE nr. 2208377).
 Het omvat drie jurisdicties: het **Hof van Justitie** (IATE nr. 780978), het **Gerecht** (IATE nr. 766095) en **gespecialiseerde rechtbanken** (IATE nr. 918071). Momenteel bestaat slechts één gespecialiseerde rechtbank, namelijk het **Gerecht voor ambtenarenzaken** (IATE nr. 2202215).
 Opgelet: "Hof van Justitie" kan niet als korte vorm voor "Hof van Justitie van de Europese Unie" worden gebruikt.
47. De formulering *sous réserve de conclusion... / subject to conclusion...*, die men regelmatig in verband met overeenkomsten tegenkomt, wordt vertaald met **onder voorbehoud van (de) sluiting...** .
48. **Logo**: In het kopje naast het logo schrijven wij: **Europese Commissie** zonder lidwoord.
49. Afkortingen van de verdragen - Verdrag betreffende de Europese Unie: VEU; Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie: VWEU. Wij schrijven bijv. artikel 4, lid 2, VWEU.
50. Op een aantal plaatsen in het VWEU staat dat de Raad besluit na goedkeuring door het Europees Parlement. In de preambule van dergelijke handelingen staat dan: **Gezien de goedkeuring van het Europees Parlement**.
51. Soms wordt onderscheid gemaakt tussen *internal market* en *single market*. Voor het Nederlands gebruiken we dan **interne markt** respectievelijk **eengemaakte markt**.
52. Op of in een eiland? Zie hiervoor o.a. onze taal) <http://www.onzetaal.nl/advies/opcuba.php>) en (uitgebreider) taalunieversum (<http://taaladvies.net/taal/advies/vraag/418/>):
 - Bij **landen die genoemd zijn naar het (hoofd)eiland** dat ze beslaan, zoals Cuba, is zowel in als op mogelijk. In Cuba betekent "**in de staat** Cuba" en **op** Cuba betekent "**op het eiland** Cuba". Het gebruikelijkst is in de meeste gevallen het voorzetsel op.

- Als een eiland geen (hoofdonderdeel van een) staat of land is, is alleen het voorzetsel op mogelijk: op Ameland, op Man, op Tenerife.
- Bijzonder zijn voormalige eilanden binnen Nederland. Ze zijn nu gemeenten of streken en kunnen daarom het voorzetsel in krijgen, maar ze hebben vaak ook de mogelijkheid behouden om met op gecombineerd te worden. Voorbeelden zijn op/in Urk en op/in Wieringen.

53. Er zijn twee correcte **volgordes voor de vermelding van de talen**, de zogeheten **protocollaire (alfabetisch volgens de eerste letter in de betrokken taal**, waarbij b.v. Spaans op de tweede plaats (met de c van Castellano) en Hongaars voor Maltees (met de m van Magyar) komt), en de **alfabetische in de taal van de publicatie** (waarbij bijvoorbeeld Tsjechisch in het Nederlands voorlaatst staat en in het Engels op de tweede plaats). Zie ook de modellen van de Raad en de IS.

Alfabetische volgorde (taal van de publicatie): Bulgaars, Deens, Duits, Engels, Ests, Fins, Frans, Grieks, Hongaars, Iers, Italiaans, Lets, Litouws, Maltees, Nederlands, Pools, Portugees, Roemeens, Sloveens, Slowaaks, Spaans, Tsjechisch, Zweeds.

Protocollaire volgorde: Bulgaars, Spaans, Tsjechisch, Deens, Duits, Ests, Grieks, Engels, Frans, Iers, Italiaans, Lets, Litouws, Hongaars, Maltees, Nederlands, Pools, Portugees, Roemeens, Slowaaks, Sloveens, Fins, Zweeds
 Wanneer in de reeks de **taal van een derde land** voorkomt, plaatsen we die om protocollaire redenen **na de talen van de Unie**. ("Deze overeenkomst is opgesteld in de Duitse, de Engelse, de Franse, de Italiaanse en de Arabische taal.").

54. Ook voor landnamen zijn er een protocollaire en een alfabetische volgorde. Zie ook de modellen van de Raad en de IS.

a) Een opsomming die **uitsluitend lidstaten** bevat, volgt de volgorde in het Latijnse alfabet van de namen in de eigen taal. De volgorde is dus voor alle taalversies dezelfde (**protocollaire**) **volgorde**: België, Bulgarije, Tsjechië, Denemarken, Duitsland, Estland, Ierland, Griekenland, Spanje, Frankrijk, Italië, Cyprus, Letland, Litouwen, Luxemburg, Hongarije, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Finland, Zweden, Verenigd Koninkrijk,

b) Een opsomming die alleen derde staten of derde staten en lidstaten bevat, volgt in het algemeen de alfabetische volgorde van de benamingen in de gebruikte taal. Bijvoorbeeld in het Nederlands: Finland, IJsland, Noorwegen, Oostenrijk, Zwitserland.

55. Er moet onderscheid worden gemaakt tussen **Werkdocument van de Commissie** (*Commission working document of Commission working paper*) en **Werkdocument van de diensten van de Commissie** (*Commission staff working paper*) (IATE nr. 2108198 resp. IATE nr. 785388).

56. **Aanhef en beleefdheidsformule** in brieven:

- **Aanhef**:

Ministers, permanent vertegenwoordigers, ambassadeurs:

Excellentie,

Voorzitters van de instellingen:

Mijnheer/Mevrouw de voorzitter,

Secretarissen-generaal:

Mijnheer/Mevrouw de secretaris-generaal,

Particulieren:

(Zeer) geachte heer / mevrouw (plus naam indien bekend)

Geachte heer, geachte mevrouw (meerdere personen)

- Beleefdheidsformules:

In alle gevallen kunnen we "**Hoogachtend**," gebruiken.

daarnaast treffen we formelere formules aan, zoals "Inmiddels verblijf ik met gevoelens mijner bijzondere hoogachting," "Met bijzondere hoogachting," en "Met de meeste hoogachting," en voor informele briefwisseling het informele "(Met) vriendelijke groet(en),".

57. *Law of obligations/droit des obligations*: **verbintenissenrecht** (IATE nr. 1089369).
Contract law (law of contracts)/droit des contrats: **contractenrecht** of **overeenkomstenrecht** (IATE nr. 909902).

Indien nodig de terminologie van referentiedocumenten volgen. In de wat officiëlere en formelere teksten bij voorkeur **overeenkomstenrecht** gebruiken.

58. *EFTA Surveillance Authority Decisions*: deze vallen onder de EER-Overeenkomst die (nog) niet is gewijzigd. Bijgevolg bestaat het onderscheid tussen **besluiten** (zonder adressaten) en **beschikkingen** (met adressaten) in dit geval nog steeds. De aannemingsformule luidt: "HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD" resp. "HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING VASTGESTELD".

59. *Flagship initiative* om praktische redenen waar mogelijk vertalen met **vlaggenschipinitiatief**. Ook in andere gevallen waar mogelijk vlaggenschip gebruiken voor *flagship*.

BIJLAGE 1

Enkele veel voorkomende formules

- Overweging betreffende het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel (artikel 5 VEU)

[de onderstaande standaardoverwegingen zijn – met de noodzakelijke aanpassingen als gevolg van de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon – overgenomen uit de GPH; formeel zijn nog geen nieuwe overwegingen vastgesteld]

overweging evenredigheidsbeginsel (bij exclusieve bevoegdheid van de Unie, GPH 10.15.3):

Overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel is het, teneinde de fundamentele doelstelling... [vermelding van deze doelstelling] te verwezenlijken, noodzakelijk en passend... [vermelding van de in de handeling vervatte maatregelen] te regelen.... [De handeling]... gaat overeenkomstig artikel 5, lid 4, van het Verdrag betreffende de Europese Unie niet verder dan nodig is om de beoogde doelstellingen te verwezenlijken.

overweging subsidiariteits- en evenredigheidsbeginsel (geen exclusieve bevoegdheid van de Unie, GPH 10.15.4):

"Daar de doelstellingen van het overwogen optreden ... (*vermelding van deze doelstellingen*) ... (*vermelding van de redenen*) niet voldoende door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt en derhalve vanwege ... (*vermelding van de omvang of de gevolgen van het optreden*) beter op Unieniveau kunnen worden verwezenlijkt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in lid 4 van dat artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel, gaat ... (*de handeling*) ... niet verder dan nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken."

NB: Deze formulering wordt slechts bij wijze van voorbeeld gegeven. Volg op dit punt de uitgangstekst. De Engelse en de Franse versie maken overigens onderscheid tussen "act"/"acte" (handeling) en "action" (optreden).

- Overweging betreffende artikel 352 VWEU

"In het Verdrag zijn voor de vaststelling van [van ... (*handeling*)] [...] geen andere bevoegdheden voorzien dan die van artikel 352."

- **definities** worden ingeleid met: "Voor de toepassing van deze [handeling] wordt verstaan onder:"

De onderstaande modellen zijn interinstitutioneel overeengekomen:

**MODELLEN VOOR DE BEPALINGEN BETREFFENDE
UITVOERINGSHANDELINGEN DIE AAN DE CONTROLE
VAN DE LIDSTATEN ZIJN ONDERWORPEN**

Deze modellen zijn bedoeld als richtsnoer voor het opstellen van de bepalingen betreffende uitvoeringshandelingen die moeten worden vastgesteld overeenkomstig Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de **algemene** voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren, en zijn als zodanig niet bindend. De verschillende elementen van de modellen kunnen naargelang van het geval worden gebruikt en gecombineerd. [*opmerking: EN verbindt "general" slechts met principes en FR is ambigu is met "généraux", dat zowel op règles als op principes kan slaan; DE en NL plaatsen, zowel in de verordening als in het Verdrag, "algemene/allgemeine" vóór voorschriften*]

OVERWEGINGEN

1) Overweging die steeds moet voorkomen wanneer de basishandeling voorziet in uitvoeringsbevoegdheden die aan de controle van de lidstaten zijn onderworpen¹

"(...) [*De wetgever kan naargelang van het geval de noodzaak om te voorzien in eenvormige voorwaarden nader motiveren*] Om eenvormige voorwaarden te waarborgen voor de uitvoering (van deze/dit ...) [*de basishandeling*] (van ...) [*de relevante bepalingen van de basishandeling*], moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend. Die bevoegdheden moeten in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren* worden uitgeoefend.

* PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13."

2) Overwegingen die in bepaalde gevallen moeten voorkomen

A) Keuze van de procedure

¹ *In sommige gevallen kent de wetgever de Commissie uitvoeringsbevoegdheden toe die niet zijn onderworpen aan de controle van de lidstaten; dit moet tot uiting komen in de overweging (of in een afzonderlijke overweging) zonder enige verwijzing naar Verordening (EU) nr. .../2011.*

"(...) Voor de vaststelling van ... *[de relevante uitvoeringshandelingen]* moet de (raadplegingsprocedure)(onderzoeksprocedure) worden toegepast (teneinde ...) (aangezien die handelingen ...) *[motivering van de uitzondering op artikel 2, lid 2 of lid 3, rekening houdend met de aard of de gevolgen van de uitvoeringshandeling]*."

B) Onmiddellijk toepasselijke uitvoeringshandelingen

"(...) De Commissie moet onmiddellijk toepasselijke uitvoeringshandelingen vaststellen indien dit, in naar behoren gemotiveerde gevallen die verband houden met ... *[uitvoeringsbevoegdheden als bedoeld in de relevante bepalingen van de basishandeling]*, om dwingende redenen van urgentie vereist is."

ARTIKELEN

1) Artikel X

A) Verplicht artikel (artikel waarbij aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend²)

"Artikel X

... *[omschrijving van de uitvoeringshandelingen]*). Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel Y, lid y, bedoelde (raadplegingsprocedure)(onderzoeksprocedure) vastgesteld."

B) Mogelijk artikel (waarbij ook in onmiddellijk toepasselijke uitvoeringshandelingen wordt voorzien)

"Artikel X

... *[omschrijving van de uitvoeringshandelingen]*). Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel Y, lid y, bedoelde (raadplegingsprocedure)(onderzoeksprocedure) vastgesteld.

Om naar behoren gemotiveerde dwingende redenen van urgentie (die verband houden met ...) stelt de Commissie volgens de in artikel Y, lid z, bedoelde procedure onmiddellijk toepasselijke uitvoeringshandelingen vast."³

Wanneer de wetgever besluit gebruik te maken van de in artikel 8, lid 2, van Verordening (EU) nr. 182/2011 bedoelde mogelijkheid om in de basishandeling een alternatieve maximale geldigheidsduur voor onmiddellijk toepasselijke uitvoeringshandelingen vast te stellen, kan facultatief de volgende tweede alinea worden gebruikt:

"Artikel X

² Deze bepaling dient voor elke uitvoeringsbevoegdheid te worden ingevoegd.

³ In dit geval zullen die onmiddellijk toepasselijke uitvoeringshandelingen voor een termijn van ten hoogste zes maanden van kracht blijven.

... [omschrijving van de uitvoeringshandelingen]. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel Y, lid y, bedoelde (raadplegingsprocedure) (onderzoeksprocedure) vastgesteld.

Om naar behoren gemotiveerde dwingende redenen van urgentie (die verband houden met ...) stelt de Commissie volgens de in artikel Y, lid z, bedoelde procedure onmiddellijk toepasselijke uitvoeringshandelingen vast. Die handelingen blijven voor een termijn van ten hoogste ... van kracht."

2) Artikel Y

"Artikel Y

Comitéprocedure

[Wanneer het comité reeds bij bestaande wetgeving is ingesteld, wordt de volgende formulering gehanteerd:

1. De Commissie wordt bijgestaan door ... [*naam van het comité*] ingesteld bij ... [*verwijzing naar de rechtshandeling waarbij het comité is opgericht*]. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.]

[Wanneer het comité nieuw is, wordt de volgende formulering gehanteerd:

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.]

[Wanneer de basishandeling voorziet in de toepassing van de raadplegingsprocedure:

2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 4 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

(Wanneer de wetgever besluit gebruik te maken van de in artikel 3, lid 5, tweede alinea, van Verordening (EU) nr. 182/2011 bedoelde mogelijkheid, kan, onder de alternatieven welke onder die bepaling kunnen vallen, voor de volgende formulering worden gekozen:

Wanneer het advies van het comité via een schriftelijke procedure dient te worden verkregen, wordt die procedure zonder gevolg beëindigd indien, binnen de termijn voor het uitbrengen van het advies, door de voorzitter van het comité daartoe wordt besloten of door (...) [*aantal leden*] (een meerderheid) [*de soort meerderheid dient te worden vermeld: eenvoudige meerderheid, tweederdemeerderheid, enz.*] van de leden van het comité daarom wordt verzocht.)]

[Wanneer de basishandeling voorziet in de toepassing van de onderzoeksprocedure:

3. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

(Wanneer de wetgever besluit gebruik te maken van de in artikel 3, lid 5, tweede alinea, van Verordening (EU) nr. 182/2011 bedoelde mogelijkheid, kan, onder de alternatieven welke onder die bepaling kunnen vallen, voor de volgende formulering worden gekozen:

Wanneer het advies van het comité via een schriftelijke procedure dient te worden verkregen, wordt die procedure zonder gevolg beëindigd indien, binnen de termijn voor het uitbrengen van het advies, door de voorzitter van het comité daartoe wordt besloten of door (...) [*aantal leden*] (een meerderheid) [*de soort meerderheid dient te worden vermeld: eenvoudige meerderheid, tweederdemeerderheid, enz.*] van de leden van het comité daarom wordt verzocht.)

(Wanneer de wetgever besluit gebruik te maken van de in artikel 5, lid 4, onder b), van Verordening (EU) nr. 182/2011 bedoelde mogelijkheid om in de basishandeling te bepalen dat geen ontwerpuitvoeringshandeling mag worden aangenomen indien geen advies is uitgebracht, dient de volgende alinea te worden toegevoegd:

Indien door het comité geen advies wordt uitgebracht, neemt de Commissie de ontwerpuitvoeringshandeling niet aan en is artikel 5, lid 4, derde alinea, van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.)][**toelichting:** *hier en in artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 is "adopt the draft implementing act" bewust vertaald met "de ontwerpuitvoeringshandelingen aannemen"; de Commissie stelt immers niet het ontwerp vast, maar zij neemt het ontwerp aan en stelt daarmee de uitvoeringshandeling vast]*

[Wanneer de basishandeling voorziet in de toepassing van de urgentieprocedure:

4. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 8 van Verordening (EU) nr. 182/2011, in samenhang met (artikel 4) (artikel 5) daarvan, van toepassing.

TEMPLATES FOR PROVISIONS ON IMPLEMENTING ACTS SUBJECT TO CONTROL BY MEMBER STATES

These templates are intended to provide guidance for the drafting of provisions on implementing acts to be adopted in accordance with Regulation (EU) No.../2011 of the European Parliament and of the Council of ... laying down the rules and general principles concerning mechanisms for control by the Member States of the Commission's exercise of implementing powers, and, as such, are non binding. The different elements of the templates may be used and combined on a case-by-case basis.

RECITALS

1) Recital that must always be present where the basic legal act provides for implementing powers which are subject to control by the Member States⁴

"(...) *[Further justification of the need for uniform conditions may be included by the legislator on a case-by-case basis]* In order to ensure uniform conditions for the implementation (of this ...) *[the basic legal act]* (of ...) *[the relevant provisions of the basic legal act]*, implementing powers should be conferred on the Commission. Those powers should be exercised in accordance with Regulation (EU) No.../2011 of the European Parliament and of the Council of ... laying down the rules and general principles concerning mechanisms for control by the Member States of the Commission's exercise of implementing powers*.

* OJ L"

2) Recitals that must be present in specific cases

A) Choice of procedure

"(...) The (advisory) (examination) procedure should be used for the adoption of ... *[relevant implementing acts]* (in order to ...) (given that those acts ...) *[justification of the exception to Article 2(2) or 2(3) taking into account the nature or the impact of the implementing act]*."

⁴ *In some cases the legislator confers implementing powers on the Commission which are not subject to control by the Member States; in such cases the recital (or a separate recital) should reflect this, without any reference to Regulation (EU) No.../2011.*

B) Immediately applicable implementing acts

"(...) The Commission should adopt immediately applicable implementing acts where, in duly justified cases relating to ... *[implementing powers as described in the relevant provisions of the basic legal act]*, imperative grounds of urgency so require."

ARTICLES

1) Article X

A) Compulsory Article (Article conferring implementing powers on the Commission⁵)

"Article X

... *[description of the implementing acts]*. Those implementing acts shall be adopted in accordance with the (advisory) (examination) procedure referred to in Article Y(y)."

B) Possible Article (providing also for immediately applicable implementing acts)

"Article X

... *[description of the implementing acts]*. Those implementing acts shall be adopted in accordance with the (advisory) (examination) procedure referred to in Article Y(y).

On duly justified imperative grounds of urgency (relating to ...), the Commission shall adopt immediately applicable implementing acts in accordance with the procedure referred to in Article Y(z)."⁶

⁵ Such a provision is to be inserted for each implementing power.

⁶ In this case, those immediately applicable implementing acts will remain in force for a period not exceeding six months.

Where the legislator decides to use the possibility referred to in Article 8(2) of Regulation (EU) No.../2011 to provide in the basic legal act for an alternative maximum period of validity of the immediately applicable implementing acts, the following option could be used for the second paragraph:

"Article X

... *[description of the implementing acts]*. Those implementing acts shall be adopted in accordance with the (advisory) (examination) procedure referred to in Article Y(y).

On duly justified imperative grounds of urgency (relating to ...), the Commission shall adopt immediately applicable implementing acts in accordance with the procedure referred to in Article Y(z). Those acts shall remain in force for a period not exceeding"

2) Article Y

"Article Y

Committee procedure

[Text to be used where the committee is already established under existing legislation:

1. The Commission shall be assisted by the ... *[name of the committee]* established by ... *[reference to the legal act which created the committee]*. That committee shall be a committee within the meaning of Regulation (EU) No .../2011.]

[Text to be used where the committee is a new one:

1. The Commission shall be assisted by a committee. That committee shall be a committee within the meaning of Regulation (EU) No .../2011.]

[Where the advisory procedure is provided for in the basic legal act:

2. Where reference is made to this paragraph, Article 4 of Regulation (EU) No .../2011 shall apply.

(Where the legislator decides to use the possibility referred to in the second subparagraph of Article 3(5) of Regulation (EU) No.../2011, a possible option, among those that could be covered by that provision, might be:

Where the opinion of the committee is to be obtained by written procedure, that procedure shall be terminated without result when, within the time-limit for delivery of the opinion, the chair of the committee so decides or (...) *[number of members]* (a ... majority of) *[majority to be specified: simple, two-thirds, etc.]* committee members so request.)]

[Where the examination procedure is provided for in the basic legal act:

3. Where reference is made to this paragraph, Article 5 of Regulation (EU) No .../2011 shall apply.

(Where the legislator decides to use the possibility referred to in the second subparagraph of Article 3(5) of Regulation (EU) No.../2011, a possible option, among those that could be covered by that provision, might be:

Where the opinion of the committee is to be obtained by written procedure, that procedure shall be terminated without result when, within the time-limit for delivery of the opinion, the chair of the committee so decides or (...) *[number of members]* (a ... majority of) *[majority to be specified: simple, two-thirds, etc.]* committee members so request.)

(Where the legislator decides to use the possibility referred to in point (b) of the second subparagraph of Article 5(4) of Regulation (EU) No.../2011 to provide in the basic legal act that a draft implementing act is not to be adopted if no opinion is delivered, the following subparagraph is to be added:

Where the committee delivers no opinion, the Commission shall not adopt the draft implementing act and the third subparagraph of Article 5(4) of Regulation (EU) No .../2011 shall apply.)]

[Where the urgency procedure is provided for in the basic legal act:

4. Where reference is made to this paragraph, Article 8 of Regulation (EU) No .../2011, in conjunction with (Article 4) (Article 5) thereof, shall apply.]

MODELLEN
VOOR DE BEPALINGEN BETREFFENDE UITVOERINGSHANDELINGEN
DIE NIET AAN DE CONTROLE VAN DE LIDSTATEN ZIJN ONDERWORPEN

Het Europees Parlement en de Raad hebben bij Verordening (EU) nr. 182/2011 de algemene voorschriften en beginselen vastgesteld die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren. Er zijn modellen opgesteld die zijn bedoeld als richtsnoer voor het opstellen van de bepalingen betreffende uitvoeringshandelingen die overeenkomstig die verordening moeten worden vastgesteld.

In bepaalde gevallen kent de wetgever in de basishandeling evenwel ook uitvoeringsbevoegdheden aan de Commissie toe die niet aan de controle van de lidstaten zijn onderworpen⁷; in dergelijke gevallen dient dit tot uitdrukking te komen in een specifieke overweging (of specifieke overwegingen) waarin met betrekking tot de bevoegdheden die niet aan dergelijke controle zijn onderworpen, niet wordt verwezen naar Verordening (EU) nr. 182/2011.

Het model hierna is bedoeld om samen met de modellen betreffende uitvoeringshandelingen die aan de controle van de lidstaten zijn onderworpen, te worden gebruikt.

OVERWEGINGEN

Overwegingen die steeds moeten voorkomen:

- 1) wanneer geen van de in de basishandeling aan de Commissie toegekende uitvoeringsbevoegdheden aan de controle van de lidstaten is onderworpen:

"(...) *[De wetgever kan naargelang van het geval de noodzaak om te voorzien in eenvormige voorwaarden nader motiveren]* Om eenvormige voorwaarden te waarborgen voor de uitvoering (van deze/dit ...) *[de basishandeling]* (van ...) *[de relevante bepalingen van de basishandeling]*, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend."

⁷ Bijvoorbeeld uitvoeringshandelingen met betrekking tot mededingingsaangelegenheden op het gebied van de landbouw, aanbestedingen, enz.

2) wanneer sommige van de in de basishandeling aan de Commissie toegekende uitvoeringsbevoegdheden niet aan de controle van de lidstaten zijn onderworpen, maar andere wel:

"(...) *[De wetgever kan naargelang van het geval de noodzaak om te voorzien in eenvormige voorwaarden nader motiveren]* Om eenvormige voorwaarden te waarborgen voor de uitvoering (van deze/dit ...) *[de basishandeling]* (van ...) *[de relevante bepalingen van de basishandeling]*, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend."

(...) De uitvoeringsbevoegdheden met betrekking tot ... *[de relevante bepalingen van de basishandeling waarbij aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend die aan de controle van de lidstaten zijn onderworpen]* moeten worden uitgeoefend overeenkomstig Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren*.

* PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13."

TEMPLATES
FOR PROVISIONS ON IMPLEMENTING ACTS
WHICH ARE NOT SUBJECT TO CONTROL BY MEMBER STATES

In Regulation (EU) No.../2011, the European Parliament and the Council laid down the rules and general principles concerning mechanisms for control by the Member States of the Commission's exercise of implementing powers. Templates were drafted in order to provide guidance for the drafting of provisions on implementing acts to be adopted in accordance with that Regulation.

In some cases, however, in the basic legal act, the legislator also confers implementing powers on the Commission which are not subject to control by Member States⁸; in such cases a specific recital (or recitals) should reflect this, by not referring to Regulation (EU) No.../2011 in respect of powers which are not subject to such control.

The following template is intended to be used together with those on implementing acts which are subject to control by Member States.

RECITALS

Recitals that must always be present:

- 1) where none of the implementing powers conferred on the Commission in the basic legal act are subject to control by the Member States:

"(...) *[Further justification of the need for uniform conditions may be included by the legislator on a case-by-case basis]* In order to ensure uniform conditions for the implementation (of this ...) *[the basic legal act]* (of ...) *[the relevant provisions of the basic legal act]*, implementing powers should be conferred on the Commission."

⁸ For example, implementing acts concerning competition issues in the field of agriculture, call for tenders, etc.

- 2) where some of the implementing powers conferred on the Commission in the basic legal act are not subject to control by the Member States while other implementing powers conferred are subject to such control:

"(...) [*Further justification of the need for uniform conditions may be included by the legislator on a case-by-case basis*] In order to ensure uniform conditions for the implementation (of this ...) [*the basic legal act*] (of ...) [*the relevant provisions of the basic legal act*], implementing powers should be conferred on the Commission.

(...) The implementing powers relating to ... [*the relevant provisions of the basic legal act conferring implementing powers on the Commission which are subject to control by the Member States*] should be exercised in accordance with Regulation (EU) No.../2011 of the European Parliament and of the Council of ... laying down the rules and general principles concerning mechanisms for control by the Member States of the Commission's exercise of implementing powers*.

*_____ OJL"

De onderstaande modellen voor het omzettingsartikel in richtlijnen zijn opgenomen in de LegisWrite-modellen van de Commissie. Volg de uitgangstekst wat betreft de keuze tussen model A of B.

Model A

Artikel X *Omzetting*

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op [...] aan deze richtlijn te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mede, alsmede een tabel ter weergave van het verband tussen die bepalingen en deze richtlijn.

Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor die verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mede die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Model B (wanneer het van wezenlijk belang is dat de nationale bepalingen in alle lidstaten vanaf dezelfde datum worden toegepast)

Artikel X
Omzetting

1. De lidstaten dienen uiterlijk op [...] de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast te stellen en bekend te maken om aan deze richtlijn te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mede, alsmede een tabel ter weergave van het verband tussen die bepalingen en deze richtlijn.

Zij passen die bepalingen toe vanaf [...].

Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor die verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mede die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

– **bepalingen inwerkingtreding/toepassing:**

Deze verordening treedt in werking op de [...] dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

*[Choose between the two options. The second option must be used where the Regulation is binding and directly applicable **only in certain** Member States in accordance with the Treaties.]*

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in de lidstaten overeenkomstig de Verdragen.

BIJLAGE 2

In werking / van kracht / van toepassing

De punten 20.1 tot en met 20.11 van de GPH behandelen de inwerkingtreding: "dit besluit treedt in werking" ("shall enter into force"). Zie ook de modellen van de Raad. Het onderscheid wordt gemaakt in artikel 297 VWEU:

Artikel 297

(oud artikel 254 VEG)

1. Wetgevingshandelingen die volgens de gewone wetgevingsprocedure zijn vastgesteld, worden door de voorzitter van het Europees Parlement en door de voorzitter van de Raad ondertekend.

De volgens een bijzondere wetgevingsprocedure vastgestelde wetgevingshandelingen worden ondertekend door de voorzitter van de instelling waardoor zij zijn vastgesteld.

*De wetgevingshandelingen worden bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie. Zij **traden in werking** op de datum die zij daartoe bepalen of, bij gebreke daarvan, op de twintigste dag volgende op die van hun bekendmaking.*

2. Niet-wetgevingshandelingen, vastgesteld in de vorm van verordeningen, richtlijnen en besluiten, worden, wanneer deze geen adressaat aangeven, ondertekend door de voorzitter van de instelling waardoor zij zijn vastgesteld.

*De verordeningen en de richtlijnen die tot alle lidstaten gericht zijn, evenals de besluiten, worden bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie. Zij **traden in werking** op de datum die zij daartoe bepalen of, bij gebreke daarvan, op de twintigste dag volgende op die van hun bekendmaking.*

*Van de overige richtlijnen en van de besluiten die de adressaten vermelden, wordt kennis gegeven aan hen tot wie zij zijn gericht; zij worden door deze kennisgeving **van kracht**.*

BIJLAGE 3

Definities in de huidige wetgeving inzake conformiteit

De huidige basiswetgeving is Besluit nr. 768/2008/EG van het Europees Parlement en de Raad van 9 juli 2008 betreffende een gemeenschappelijk kader voor het verhandelen van producten en tot intrekking van Besluit 93/465/EEG van de Raad en Verordening (EG) nr. 765/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 9 juli 2008 tot vaststelling van de eisen inzake accreditatie en markttoezicht betreffende het verhandelen van producten en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 339/93.

De verordening en het besluit bevatten de volgende definities:

<i>making available on the market</i>	op de markt aanbieden: het in het kader van een handelsactiviteit, al dan niet tegen betaling, verstrekken van een product met het oog op distributie, consumptie of gebruik op de markt van de Unie;
<i>placing on the market</i>	in de handel brengen: het voor het eerst in de Unie op de markt aanbieden van een product;
<i>manufacturer</i>	fabrikant: een natuurlijke of rechtspersoon die een product vervaardigt of laat ontwerpen of vervaardigen en het onder zijn naam of handelsmerk verhandelt;
<i>authorised representative</i>	gemachtigde: een in de Unie gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die schriftelijk door de fabrikant is gemachtigd om namens hem specifieke taken te vervullen in verband met de verplichtingen van laatstgenoemde op grond van de betreffende wetgeving van de Unie;
<i>importer</i>	importeur: een in de Unie gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die een product uit een derde land in de Unie in de handel brengt;
<i>distributor</i>	distributeur: een natuurlijke of rechtspersoon in de toeleveringsketen, verschillend van de fabrikant of de importeur, die een product op de markt aanbiedt;
<i>economic operators</i>	marktdeelnemers: de fabrikant, de gemachtigde, de importeur en de distributeur;
<i>technical specification</i>	technische specificatie: een document dat de technische vereisten voorschrijft waaraan het product, het proces of de dienst moet voldoen;
<i>harmonised standard</i>	geharmoniseerde norm: een norm die, op grond van een door de Commissie ingediend verzoek, overeenkomstig artikel 6 van Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij is vastgesteld door een van de in bijlage I bij die richtlijn genoemde Europese normalisatie-instellingen;
<i>accreditation</i>	accreditatie: een formele verklaring van een nationale accreditatieinstantie dat een conformiteitsbeoordelingsinstantie voldoet aan de eisen die zijn bepaald door geharmoniseerde normen en, indien van toepassing, aanvullende eisen, zoals die welke zijn opgenomen in de relevante sectorale regelingen, om een specifieke conformiteitsbeoordelingsactiviteit te verrichten;
<i>national accreditation body</i>	nationale accreditatie-instantie: de enige instantie in een lidstaat die door die staat gemachtigd is accreditaties te verlenen;
<i>conformity</i>	conformiteitsbeoordeling: het proces waarin wordt aangetoond of

<i>assessment</i>	voldaan is aan de vastgestelde eisen voor een product, proces, dienst, systeem, persoon of instantie;
<i>conformity assessment body</i>	conformiteitsbeoordelingsinstantie: een instantie die conformiteitsbeoordelingsactiviteiten verricht, zoals onder meer ijken, testen, certificeren en inspecteren;
<i>recall</i>	terugroepen: maatregel waarmee wordt beoogd een product te doen terugkeren dat al aan de eindgebruiker ter beschikking is gesteld;
<i>withdrawal</i>	uit de handel nemen: maatregel waarmee wordt beoogd te voorkomen dat een product dat zich in de toeleveringsketen bevindt, op de markt wordt aangeboden;
<i>peer evaluation</i>	collegiale toetsing: een proces voor de beoordeling van een nationale accreditatie-instantie door andere nationale accreditatie-instanties, uitgevoerd overeenkomstig de vereisten van deze verordening en waar van toepassing aanvullende sectorale technische vereisten;
<i>market surveillance</i>	markttoezicht: activiteiten en maatregelen van overheidsinstanties om ervoor te zorgen dat producten voldoen aan de eisen die zijn opgenomen in de ter zake doende harmonisatiewetgeving van de Unie en geen gevaar opleveren voor gezondheid en veiligheid of andere aspecten van de bescherming van het openbaar belang;
<i>market surveillance authority</i>	markttoezichtautoriteit: de autoriteit of autoriteiten van een lidstaat verantwoordelijk voor het uitvoeren van markttoezicht op het eigen grondgebied;
<i>release for free circulation</i>	in het vrije verkeer brengen: de procedure van artikel 79 van Verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek;
<i>CE marking</i>	CE-markering: een markering waarmee de fabrikant aangeeft dat het product in overeenstemming is met alle toepasselijke eisen van de harmonisatiewetgeving van de Unie die in het aanbrengen ervan voorziet;

Opgelet: de oorspronkelijke vertaling van deze wetgeving is te vinden in ENTR-2007-100 (COM(2007)37) en ENTR 2007-102 (COM(2007)53). Helaas is in de definitieve teksten de in de Note/Elise tussen de Commissie en de Raad overeengekomen terminologie niet altijd behouden.

BIJLAGE 4

Bevoegdheidsdelegatie

(interinstitutioneel overeengekomen vertaling van de begin maart 2011 vastgestelde standaardclausules)[*Deze formules komen uit een "Common Understanding" tussen EP, Raad en Commissie, maar EP en Raad maken een voorbehoud; m.a.w.: de formules kunnen voorkomen in voorstellen van de Commissie, maar zij zijn nog niet definitief*]

Standaardclausules

Overweging:

Teneinde [doelstelling], moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie handelingen vast te stellen ten aanzien van [inhoud en strekking]. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden tot passende raadpleging overgaat, onder meer op deskundigenniveau.

De Commissie moet bij de voorbereiding en opstelling van de gedelegeerde handelingen ervoor zorgen dat de desbetreffende documenten tijdig en op gepaste wijze gelijktijdig worden toegezonden aan het Europees Parlement en de Raad.

Artikel(en) waarbij bevoegdheden worden overgedragen

De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel a gedelegeerde handelingen vast te stellen met betrekking tot [inhoud en strekking].

Aanvullende alinea die moet worden toegevoegd wanneer de spoedprocedure van toepassing is:

Indien dit in geval van [inhoud en strekking] om dwingende redenen van urgentie vereist is, is de in artikel b neergelegde procedure van toepassing op overeenkomstig dit artikel vastgestelde gedelegeerde handelingen.

Artikel a

Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie

1. De bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen wordt aan de Commissie toegekend onder de in dit artikel neergelegde voorwaarden.
2. [duur]

Optie 1

De in (de) artikel(en) bedoelde bevoegdheidsdelegatie wordt aan de Commissie toegekend voor onbepaalde tijd met ingang van *.

* datum van inwerkingtreding van de basishandeling of een andere door de wetgever vastgestelde datum.

Optie 2

De in (de) artikel(en) bedoelde bevoegdheidsdelegatie wordt aan de Commissie toegekend voor een termijn van X jaar met ingang van*. De Commissie stelt uiterlijk negen maanden voor het einde van de termijn van X jaar een verslag op over de bevoegdheidsdelegatie. De bevoegdheidsdelegatie wordt stilzwijgend met termijnen van dezelfde duur verlengd, tenzij het Europees Parlement of de Raad zich uiterlijk drie maanden voor het einde van elke termijn tegen deze verlenging verzet.

Optie 3:

De in (de) artikel(en) bedoelde bevoegdheidsdelegatie wordt aan de Commissie toegekend voor een termijn van X jaar met ingang van*.

3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in de artikelen ... bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.
4. Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, doet zij daarvan gelijktijdig kennisgeving aan het Europees Parlement en de Raad.
5. Een overeenkomstig artikel ... vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement of de Raad binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad daartegen geen bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van de termijn van twee maanden de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met [twee maanden] verlengd.

* datum van inwerkingtreding van de basishandeling of een andere door de wetgever vastgestelde datum.

Aanvullend artikel dat moet worden toegevoegd wanneer de spoedprocedure van toepassing is:

Artikel b
Spoedprocedure

1. Een overeenkomstig dit artikel vastgestelde gedelegeerde handeling treedt onverwijld in werking en is van toepassing zolang geen bezwaar wordt gemaakt overeenkomstig lid 2. In de kennisgeving van de gedelegeerde handeling aan het Europees Parlement en de Raad wordt vermeld om welke redenen gebruik wordt gemaakt van de spoedprocedure.
2. Het Europees Parlement of de Raad kan overeenkomstig de in artikel a, lid 5, bedoelde procedure bezwaar maken tegen een gedelegeerde handeling. In dat geval trekt de Commissie de handeling onverwijld in na de kennisgeving van het besluit waarbij het Europees Parlement of de Raad bezwaar maakt.

STANDARD CLAUSES

Recital:

In order to [objective], the power to adopt acts in accordance with Article 290 of the Treaty on the Functioning of the European Union should be delegated to the Commission in respect of [content and scope]. It is of particular importance that the Commission carry out appropriate consultations during its preparatory work, including at expert level.

The Commission, when preparing and drawing-up delegated acts, should ensure a simultaneous, timely and appropriate transmission of relevant documents to the European Parliament and Council.

Article(s) delegating power

The Commission shall be empowered to adopt delegated acts in accordance with Article a concerning [content and scope].

Supplementary paragraph to be added where urgency procedure applies:

Where, in the case of [content and scope], imperative grounds of urgency so require, the procedure provided for in Article b shall apply to delegated acts adopted pursuant to this Article.

Article a
Exercise of the delegation

1. The power to adopt delegated acts is conferred on the Commission subject to the conditions laid down in this Article.

2. [duration]

Option 1:

The delegation of power referred to in Article[s] shall be conferred for an indeterminate period of time from the*.

* Date of entry into force of the basic legislative act or from any other date set by the legislator.

Option 2:

The delegation of power referred to in Article[s] shall be conferred on the Commission for a period of *X* years from*. The Commission shall draw up a report in respect of the delegation of power not later than nine months before the end of the *X*-year period. The delegation of power shall be tacitly extended for periods of an identical duration, unless the European Parliament or the Council opposes such extension not later than three months before the end of each period.

Option 3:

The delegation of power referred to in Article[s] shall be conferred on the Commission for a period of *X* years from*.

3. The delegation of powers referred to in Articles ... may be revoked at any time by the European Parliament or by the Council. A decision of revocation shall put an end to the delegation of the power specified in that decision. It shall take effect the day following the publication of the decision in the *Official Journal of the European Union* or at a later date specified therein. It shall not affect the validity of any delegated acts already in force.
4. As soon as it adopts a delegated act, the Commission shall notify it simultaneously to the European Parliament and to the Council.
5. A delegated act adopted pursuant to Article ... shall enter into force only if no objection has been expressed either by the European Parliament or the Council within a period of 2 months of notification of that act to the European Parliament and the Council or if, before the expiry of that period, the European Parliament and the Council have both informed the Commission that they will not object. That period shall be extended by [2 months] at the initiative of the European Parliament or the Council.

* Date of entry into force of the basic legislative act or from any other date set by the legislator.

Supplementary article to be added where urgency procedure applies:

Article b
Urgency procedure

1. Delegated acts adopted under this Article shall enter into force without delay and shall apply as long as no objection is expressed in accordance with paragraph 2. The notification of a delegated act to the European Parliament and to the Council shall state the reasons for the use of the urgency procedure.
2. Either the European Parliament or the Council may object to a delegated act in accordance with the procedure referred to in Article a (5). In such a case, the Commission shall repeal the act without delay following the notification of the decision to object by the European Parliament or the Council.

(de onderstaande modellen lijken inmiddels achterhaald)

Artikel 16
Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie

1. De bevoegdheid tot vaststelling van de in artikel 15 bedoelde gedelegeerde handelingen wordt aan de Commissie verleend voor onbepaalde tijd.
2. Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, stelt zij het Europees Parlement en de Raad daarvan gelijktijdig in kennis.
3. De bevoegdheid tot vaststelling van gedelegeerde handelingen wordt aan de Commissie verleend onder de in de artikelen 17 en 18 gestelde voorwaarden.

Artikel 17
Intrekking van de bevoegdheidsdelegatie

1. De in artikel 15 bedoelde bevoegdheidsdelegatie kan te allen tijde door het Europees Parlement of de Raad worden ingetrokken.
2. De instelling die een interne procedure over een besluit tot intrekking van de bevoegdheidsdelegatie is begonnen, streeft ernaar de andere instelling en de Commissie binnen een redelijke termijn voordat het definitieve besluit wordt genomen, hiervan op de hoogte te brengen onder vermelding van de gedelegeerde bevoegdheden die mogelijk worden ingetrokken en de eventuele redenen daarvoor.
3. Het besluit tot intrekking maakt een einde aan de delegatie van de bevoegdheden die in het besluit worden vermeld. Het besluit treedt onmiddellijk in werking of op een latere datum die in het besluit wordt vermeld. Het besluit laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet. Het wordt bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 18

Bezwaar tegen gedelegeerde handelingen

1. Het Europees Parlement en de Raad kunnen binnen een termijn van twee maanden na de datum van kennisgeving bezwaar maken tegen de gedelegeerde handeling.

Op initiatief van het Europees Parlement of de Raad kan deze termijn met een maand worden verlengd.

2. Indien bij het verstrijken van deze termijn het Europees Parlement noch de Raad bezwaar heeft gemaakt tegen de gedelegeerde handeling, wordt deze bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie* en treedt zij in werking op de daarin vermelde datum.

Indien zowel het Europees Parlement als de Raad de Commissie heeft medegedeeld voornemens te zijn om geen bezwaar te maken, kan de gedelegeerde handeling voor het verstrijken van de termijn worden bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie* en in werking treden.

3. Indien het Europees Parlement of de Raad bezwaar maakt tegen een gedelegeerde handeling, treedt deze niet in werking. De instelling die bezwaar maakt tegen de gedelegeerde handeling, vermeldt de redenen daarvoor.

Article 16

Exercise of the delegation

1. The powers to adopt the delegated acts referred to in Article 15 shall be conferred on the Commission for an indeterminate period of time.
2. As soon as it adopts a delegated act, the Commission shall notify it simultaneously to the European Parliament and to the Council.
3. The powers to adopt delegated acts are conferred on the Commission subject to the conditions laid down in Articles 17 and 18.

Article 17

Revocation of the delegation

1. The delegation of power referred to in Article 15 may be revoked at any time by the European Parliament or by the Council.
2. The institution which has commenced an internal procedure for deciding whether to revoke the delegation of power shall endeavour to inform the other institution and the Commission within a reasonable time before the final decision is taken, indicating the delegated powers which could be subject to revocation and possible reasons for a revocation.
3. The decision of revocation shall put an end to the delegation of the powers specified in that decision. It shall take effect immediately or at a later date specified therein. It shall not affect the validity of the delegated acts already in force. It shall be published in the *Official Journal of the European Union*.

Article 18

Objections to delegated acts

1. The European Parliament and the Council may object to the delegated act within a period of two months from the date of notification. At the initiative of the European Parliament or the Council this period shall be extended by one month.
2. If, on expiry of that period, neither the European Parliament nor the Council has objected to the delegated act it shall be published in the Official Journal of the European Union and shall enter into force at the date stated therein.

The delegated act may be published in the *Official Journal of the European Union* and enter into force before the expiry of that period if the European Parliament and the Council have both informed the Commission of their intention not to raise objections.
3. If the European Parliament or the Council objects to a delegated act, it shall not enter into force. The institution which objects shall state the reasons for objecting to the delegated act.

Article 16

Exercice de la délégation

1. La Commission est habilitée à adopter les actes délégués visés à l'article 15 pour une période indéterminée.
2. Dès qu'elle adopte un acte délégué, la Commission le notifie simultanément au Parlement européen et au Conseil.
3. Le pouvoir d'adopter des actes délégués conféré à la Commission est soumis aux dispositions prévues aux articles 17 et 18.

Article 17

Révocation de la délégation

1. La délégation de pouvoir visée à l'article 15 peut être révoquée à tout moment par le Parlement européen ou le Conseil.
2. L'institution qui a entamé une procédure interne afin de décider si elle entend révoquer la délégation de pouvoir s'efforce d'informer l'autre institution et la Commission dans un délai raisonnable avant de prendre une décision finale, en indiquant les pouvoirs délégués qui pourraient faire l'objet d'une révocation, ainsi que les motifs éventuels de cette révocation.
3. La décision de révocation met un terme à la délégation des pouvoirs qui y sont spécifiés. Elle prend effet immédiatement ou à une date ultérieure qu'elle précise. Elle ne modifie pas la validité des actes délégués déjà en vigueur. Elle est publiée au *Journal officiel de l'Union européenne*.

Article 18

Objections aux actes délégués

1. Le Parlement européen et le Conseil peuvent formuler des objections à l'égard de l'acte délégué dans un délai de deux mois à compter de la date de notification. À l'initiative du Parlement européen ou du Conseil, ce délai est prolongé d'un mois.
2. Si, à l'expiration de ce délai, ni le Parlement européen ni le Conseil n'ont formulé d'objections à l'égard de l'acte délégué, celui-ci est publié au *Journal officiel de l'Union européenne* et entre en vigueur à la date qu'il précise.
L'acte délégué peut être publié au *Journal officiel de l'Union européenne* et entrer en vigueur avant l'expiration de ce délai si le Parlement européen et le Conseil ont tous deux informé la Commission de leur intention de ne pas formuler d'objections.
3. Si le Parlement européen ou le Conseil formulent des objections à l'égard d'un acte délégué, ce dernier n'entre pas en vigueur. L'institution qui formule des objections en expose les motifs.

INDEX

- aanbevelingen, 4
- aanhef, 10
- aannemingsformule, 4
- aanpassen, 4
- aanvoeren, 6
- acte législatif, 2
- Acting in accordance with ...*, 8
- adapt*, 4
- aldus, 6
- allegedly*, 6
- amend*, 4
- application*, 6
- base juridique*, 5
- basishandeling, 13, 14, 16, 17, 23, 24, 31, 32
- bedoeld, 6
- begroting, 7
- bekendmaking, 4
- beleefdheidsformule, 10
- bepalingen ter uitvoering, 6
- BEPERKTE VERSPREIDING, 7
- beschikking, 11
- besluit, 4, 11, 28
- bestaande wetgeving, 8
- betrokken, 5
- beveiliging, 8
- bevoegdheidsdelegatie, 5, 31, 32, 36
- beweren, 6
- bijlage bij, 6
- ci-après dénommé*, 7
- citizen's summary*, 8
- citizenship*, 5
- citoyenneté*, 5
- claim*, 6
- codecisie, 5
- codificatie, 9
- codification*, 9
- comitéprocedure, 5, 6, 16
- comitologie, 5
- communautair in bestaande wetgeving, 8
- CONFIDENTIEEL UE, 7
- conformiteit, 8, 29
- conformity*, 8
- consolidatie, 9
- consolidation*, 9
- contract law, 11
- contractenrecht, 11
- daarmee, 6
- definitief, 7
- definities, 6, 12, 29
- desbetreffende, 5
- detailed rules*, 6
- devrait*, 5
- dienen te, 5
- doit*, 5
- droit des contrats, 11
- droit des obligations, 11
- eengemaakte markt, 9
- eenvoudige meerderheid, 16, 17
- EER-Overeenkomst, 11
- eilanden, 9
- equity*, 8
- EU, 7
- Europese Commissie, 9
- evenredigheid, 12
- evenredigheidsbeginsel, 5, 12
- executive summary*, 8
- Flagship initiative, 11
- gedachtestreep, 4
- gedelegeerde handelingen, 5, 36, 37
- GEHEIM, 7
- geheimhoudingsgraden, 7
- gelet op, 5
- Gemeenschappelijke praktische handleiding, 2
- gemeenschappelijke regels en modellen, 2
- genoemd, 6, 7
- Gerecht, 9
- gezien, 5
- goedkeuring, 9
- Groene Boekje, 3
- Handelend volgens de ... procedure, 8
- handeling, 6
- hereafter referred to*, 7
- herschikking, 9
- hierna genoemd, 7
- Hof, 9
- hoge vertegenwoordiger, 8
- hoofdletters, 3
- in werking, 28
- ingevolge, 6
- ingezetene, 5
- initiaalwoorden, 4
- interinstitutionele schrijfwijzer, 2, 3

internal market, 9
 interne markt, 9
 internetadres, 9
 inwerkingtreding, 6, 27, 28
 jargon, 3
 kansengelijkheid, 8
 kennisgeving, 4
 koppelteken, 4
 korte zinnen, 3
 krachtens, 6
 laatstelijk gewijzigd, 5
 lange zinnen, 3
 Latijn, 3
 law of obligations, 11
legal basis, 5
 legislative act, 2
 LegisWrite, 3
 LegisWrite-modellen, 4
 letterwoorden, 4
 leven lang leren, 8
lifelong learning, 8
 logo, 9
 medebeslissing, 5
 meerderheid, 16, 17
 meervoud, 6
 minteken, 4
modalités d'application, 6
modalités d'exécution, 6
 modellen van de Raad, 2, 3
 modewoorden, 3
 moeten, 5
 naamvalsvormen, 4
 nadere regels, 6
national, 5
notification, 4
 nummers van COM-documenten, 7
objet, 5
 omzettingsartikel, 26
 onder voorbehoud van, 9
 onderdaan, 5
 onderverdeling van handelingen, 6
 onderwerp, 5
 onderzoeksprocedure, 5, 14, 15, 17
 ontwerpuitvoeringshandeling, 17
 oude spelling, 3
 overeenkomstenrecht, 11
 overeenkomstig, 6
 overeenstemming, 8
 pensioenwetgeving, 7
pension rights, 7
period, 5
 proportionaliteitsbeginsel, 5
 protocollaire volgorde landen, 10
 protocollaire volgorde talen, 10
publication, 4
 publiekssamenvatting, 8
 raadplegingsprocedure, 5, 14, 15, 16
 raadplegingsproedure, 14
recasting, 9
 rechtbanken, 9
 rechtsgrondslag, 5
referred to hereafter, 7
refonte, 9
 relevante, 5
ressortissant, 5
 RESTREINT UE, 7
 richtlijnen, 4
 rubricering van documenten, 7
safety, 8
 samenstellingen met letterwoorden, 4
 samenvatting, 8
 samenvoegen van zinnen, 3
scope, 5
 SECRET UE, 7
security, 8
shall, 6
should, 5
 single market, 9
sous réserve de, 9
 spellingkwesties, 3
 splitsen van zinnen, 3
 spoedprocedure, 31, 33
 staatsburger, 5
statuant conformément à ..., 8
 stellen, 6
subject matter, 5
subject to, 9
 subsidiariteit, 12
 subsidiariteitsbeginsel, 12
 taaladvies, 3
 taalfout, 3
 Taalunieversum, 3, 4
 termijn, 5
 tijdvakken, 6
time limit, 5
 toepasselijke, 5
 toepassing, 6, 27, 28
 toepassingsgebied, 5
 TOP SECRET, 7
 tweederdemeerderheid, 16, 17

uitvoeringsbepalingen, 6
uitvoeringsbevoegdheden, 5, 13, 14, 23, 24
uitvoeringshandelingen, 13, 14, 15, 23
uniaal, 8
Unie, 7
van kracht, 28
vankrachtwording, 6
vaste formules, 3, 12
vaststellen, 4
veiligheid, 8
verbintenissenrecht, 11
verdragen, 9
verklaren, 6
verordeningen, 4
VERTROUWELIJK, 7
VEU, 9
vicepresident, 3
vicevoorzitter, 3

vlaggenschipinitiatief, 11
voetnoten, 9
volgorde landen, 10
volgorde talen, 10
voltooid tegenwoordige tijd, 4
voorschriften, 6
voorwerp, 5
VWEU, 9
werkdocument, 10
werkingsfeer, 5
wetgevingshandelingen, 2, 3
wijzigen, 4
wijzigingshandelingen, 5
wiskundige symbolen, 4
ZEER GEHEIM, 7
zeggen, 6
zekerheid, 8
zodoende, 6